

GULLVIKA NATURBARNEHAGE

ÅRSPLAN AUG 2017 – AUG 2018

Barneøyne som skinner
Latter som ringer
En barndom blir som minner
Før er ikke nå
Men la oss gjøre så godt vi kan
Også for de små
Som er fremtidas kvinne og mann
Leik og opplevelser ute
Gir barna verdi
Ikke bare se gjennom en rute
Men få være ute i det fri
Se og lufte, klatre, hoppe, gå
I sol, vind, snø og regn
Sovne og drømme godt etterpå
Det er et godt tegn

- Jorunn Nyhus Braute-

Innholdsfortegnelse

• Hovedmålsetting	s. 3
• Årets tema/satsningsområder	s. 4
• Generelle mål	s. 4
• Pedagogisk grunnsyn	s. 5
• Barnehagens formål og innhold	s. 6
• Småtroll	s. 7
• Stortroll	s. 8
• Skogtroll	s. 8
• Skoletroll – overgang barnehage – skole	s. 9
• Natur, miljø og teknikk	s. 10
• Språk, kommunikasjon og tekst	s. 11
• Sosial kompetanse	s. 12
• Barnehagens fysiske miljø	s. 13
• Turer i nærmiljøet	s. 13
• De 7 fagområdene m/progresjonsplan	s. 14
• LØFT for barn	s. 22
• Steg for Steg	s. 22
• ASQ-SE	s. 23
• Danseskjema	s. 23
• TRAS	s. 23
• Alle Med	s. 24
• Tarkus	s. 24
• Naffen og Arne	s. 25
• Henry - førstehjelp	s. 25
• IKT	s. 25
• Danning	s. 25
• Handlingsplan mot mobbing	s. 26
• Plan for lese – og skriveopplæring	s. 26
• Barns medvirkning	s. 27
• Når barnet begynner i barnehagen	s. 28
• Primærkontakt	s. 28
• Overgang mellom avdelingene	s. 28
• Planlegging	s. 28
• Evaluering	s. 29
• Foreldresamarbeid/Samarbeidsutvalg/Foreldreråd	s. 29
• Kompetanseutvikling i barnehagen	s. 30
• Dokumentasjon i barnehagen	s. 31
• Tradisjoner i barnehagen	s. 32
• Evaluering av forrige årsplan	s. 33

Vår hovedmålsetting bygger på:

*” Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanetisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.”
(Barnehageloven §1 Formål, 1. ledd)*

Barnehagen skal drives i samsvar med:

- ☒ Lov om barnehager
- ☒ Rammeplan for barnehager
- ☒ Sammenheng barnehage/skole – overgangsrutiner
- ☒ Handlingsplan mot mobbing for barnehager i Namsos kommune
- ☒ Vedtekter i Gullvika Naturbarnehage.
- ☒ Årsplan for barnehagen.
- ☒ Lov om internkontroll og barnehagens egne sikkerhets/internkontrollrutiner (HMS).

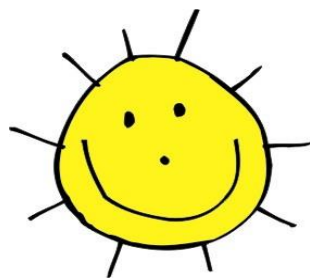
Gullvika Naturbarnehage`s planer ses i sammenheng med kommunal planlegging av barnehagesektoren og av barns oppvekstmiljø.

Personalet deltar på kompetanseutvikling og ulike kurs sammen med de kommunale barnehagene, samt kurs kun for personalet i barnehagen.

Årsplanen er ett pedagogisk arbeidsredskap for å styre virksomheten i en bevist og uttalt retning. Årsplanen gir videre informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til eier, politikere, kommune, samarbeidspartnere og andre interesserte, samt at den gir grunnlag for kommunens tilsyn med virksomheten.

Driftsvedtekter og praktisk informasjon får man ved oppstart i barnehagen, samt at det ligger på barnehagens hjemmeside (www.gullvika.naturbarnehage@barnehage.no).

Årsplan er godkjent i Samarbeidsutvalget: 03.11.17

Våre satsningsområder:

Natur, miljø og teknikk

Kommunikasjon, språk og tekst

Sosial kompetanse

Generelle mål:

Gullvika Naturbarnehage skal være:

- En barnehage hvor barna trives
- En barnehage hvor barna skal få utvikle sin selvstendighet og selvfølelse gjennom meningsfylte opplegg, aktiviteter og leker
- En barnehage som gir barna utfordringer og oppgaver ut fra sitt utviklingsnivå
- En barnehage hvor barna har lekekamerater, lærer å ta hensyn til og viser omsorg for hverandre
- En barnehage som gir barna medbestemmelse og medvirkning
- En barnehage hvor barna får den voksenkontakten de trenger
- En barnehage som gir barna positive naturopplevelser, glede og utfoldelse gjennom lek
- En barnehage med godt og tett samarbeid mellom avdelingene
- En barnehage med godt samarbeid med foreldrene
- En barnehage med kvalitet og faglig oppdatering blant ansatte
- En barnehage som har ansatte som er bevisste og reflekterte over sin rolle som fagperson
- En barnehage som har aktive voksne som gir barna daglig omsorg og impulser i barnehagehverdagen
- En barnehage i utvikling

Gullvika Naturbarnehage skal i 2017/2018:

- Arbeide med fagområdet natur, miljø og teknikk
- Arbeide med fagområdet kommunikasjon, språk og tekst
- Arbeide med sosial kompetanse/Steg for Steg
- Fortsette å arbeide med «Kompetanseplan for barnehager i Namsos 2014 - 2020»
- Etterstrebe at både barn, foresatte og ansatte får et godt barnehagetilbud

Barnehagens pedagogiske grunnsyn:

Med pedagogisk grunnsyn mener vi hvilke verdier, holdninger og kunnskaper vi ønsker å legge vekt på og arbeide etter.

Det skaper en felles plattform for alle som jobber hos oss, og det skal stå sentralt og kjennetegne kvaliteten på den daglige virksomheten.

- I Gullvika Naturbarnehage er vi opptatte av å være et trygt sted hvor omsorg og nærhet har fokus.
- Vi skal skape gode hverdager for barna, der trygghet, fellesskap, omsorg og vennskap står sentralt.
- Vi skal være nærværende, lydhøre og engasjerte i hvert enkelt barns utvikling.
- Vi skal også være en læringsarena, og vi vektlegger læring gjennom lek.
- Leken er barnas viktigste aktivitet, og gjennom den lærer de både å kjenne seg selv og andre.
- Vi skal romme humor og glede i hverdagen, og både voksne og barn skal ha en god tone overfor hverandre.
- Vi skal møte barna der de er, og veilede de til å utvikle et positivt selvbilde gjennom samspill med omsorgspersoner og lekekamerater.
- Vi skal ta oss tid til å sette oss ned og være åpne for uforutsette innspill og utspill. Det er i de små øyeblikkene vi ser de store begivenhetene i barnas liv.
- Vi voksne skal bidra til at barna utvikler trygghet på seg selv og sin identitet. Samt respekt og toleranse for andre er viktig.
- Vi skal arbeide kontinuerlig for å utvikle en gjensidig forståelse og trygghet mellom barnehagen og hjemmene. Vi skal ha en barnehage der både barn og foresatte føler trygghet og stabilitet i forhold til hva som skal skje og hvordan dette gjennomføres.
- Barns rett til medvirkning og medbestemmelse skal bli tatt på alvor.
Vi må skape rom for å forstå og vise respekt for barnas ulike perspektiv, uttrykk og intensjoner.

Barna får påvirke mest mulig av sine hverdager i barnehagen, og på denne måten får de erfare at deres opplevelse av verden er verdt å ta hensyn til.

Barnehagens formål og innhold

Vårt innhold skal være allsidig, variert og tilpasset enkeltbarnet og barnegruppen.

Alle barna skal få leke seg og utfolde skaperglede, undring og utforskertrang.

I barnehagen skal alle barna oppleve å bli sett, forstått, respektert og få den hjelp og støtte de har behov for.

Vi skal gi omsorg for å skape trygghet og trivsel, og for at barna skal utvikle empati og nestekjærlighet.

Barnehagen skal tilrettelegge slik at alle barn får mulighet for ro og hvile, og barna skal ha en primærkontakt slik at det føles trygt å begynne i barnehagen.

Personalet skal være lydhør for barnas uttrykk, og møte dem med åpenhet, varme og interesse og vise omsorg for hvert enkelt barn.

Hos oss har leken stor betydning, og vi skal gi gode vilkår for lek og vennskap. Det skal settes av tid til lek, og det skal være leke-lystne voksne på avdelingene.

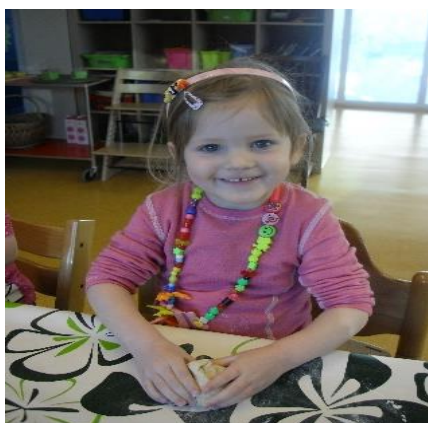
Voksne skal veilede barna når det er behov i leken, og leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling.

I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre.

Barnehagen skal introdusere nye situasjoner, temaer, fenomener, materialer og redskaper som bidrar til meningsfull samhandling.

Barnehagen skal legge til rette for helhetlige læringsprosesser som fremmer barnas trivsel og allsidig utvikling. Vi skal støtte og berike barnas initiativ, undring, nysgjerrighet, kreativitet, læringslyst og tiltro til egne evner.

Samtaler med barna, fri lek, tilrettelagte lekekroker, lekegrupper, turer i skog og mark, turer til nærmiljøet, høytlesning, prosjekter, planlagte og spontane aktiviteter er eksempler på hvordan man kan imøtekomme omsorg, lek, danning og læring i barnehagen.

Småttroll

På Småttroll har vi barn i alderen 0-3 år.

Dagsrytmen på avdelingen er preget av rutiner, da faste rutiner skaper trygge rammer for barna, og er derfor en viktig del av barnehagedagen.

Vi ønsker å være fleksible innenfor rammene, og legger opp dagen slik at hvert enkelt barn skal få dekket sine primære behov på en mest mulig tilfredsstillende måte.

Vi ønsker også å ha ett sunt kosthold på avdelingen, og har derfor to måltider med frukt og grønnsaker hver dag. Samt at alle måltider skal ha inneholde grønnsaker.

Vi legger stor vekt på at barna skal få tid og rom til å leke.

Lek og humor har stor plass i hverdagen vår på småbarnsavdelingen, og ved å ha et lekefellesskap legges grunnlaget for barns trivsel og meningsskaping i barnehagen.

I samhandling med hverandre legges grunnlaget for læring og sosial kompetanse.

Barns medvirkning og medbestemmelse på småbarnsavdeling handler om at vi voksne må fange opp barnas kroppslige og verbale uttrykk. Det handler om å prøve å tolke uttrykkene og svare på dem på en tydelig måte.

Medvirkning og medbestemmelse handler også om at vi voksne må respektere barnas markeringer, og at vi ser hva slags aktiviteter som ser ut til å gi mening for barna. Samtidig som vi voksne har ansvar for å inspirere og utfordre barna til nye aktiviteter.

Stortroll

Stortroll er avdeling for barn i alderen 3 til 5 år.

På Stortroll viderefører vi det gode grunnlaget som er lagt på Småttroll.

Vi er opptatt av lek og vennskap, og det at barna lærer seg å inkludere hverandre på en positiv måte.

Leken er derfor svært sentral, for gjennom leken lærer barna å kommunisere på flere plan, og forstå de reglene som etableres underveis.

Rolleleken begynner å bli mer framtrødende i denne alderen, og det kan være ganske komplisert informasjon barnet må håndtere for at leken skal fungere godt.

Læring om kommunikasjon og andres behov er kanskje lekens mest åpenbare læringsområde.

God kommunikasjon er avgjørende for å forstå og bli forstått.

Barna skal ha medvirkning og medbestemmelse i sin barnehagehverdag, og det er derfor viktig at vi ikke planlegger alt i minste detalj.

Vi voksne skal være åpne for innspill fra barna, og de skal ha medvirkning og medbestemmelse i hverdagen sin.

Barna skal ha mulighet til å komme med forslag til ulike aktiviteter, tema, turmål og lignende, samt å bli tatt på alvor for den de er.

Skogttroll

Skogttroll er avdelingen for de største barna.

Skogttroll holder til i grillhytta som er like ved barnehagen, og baserer mye av dagen sin på å være ute.

Skogttroll benytter seg ofte av naturlekeplassen vår Gulltopp, og har gjerne barnehagedagen sin der.

Det varierende uteområdet på Gulltopp og de ulike turene vi er på i løpet av uken, gir barna blant annet grovmotoriske utfordringer. At barna får individuelle utfordringer som gir dem mestringfølelse er viktig for den helhetlige utviklingen.

Å være ute store deler av dagen, gir oss muligheten til å bruke sansene mer aktivt og reflektere over hva vi egentlig ser, føler og hører.

Vi satser aktivt på å gi barna bred kunnskap om natur og miljø.

Vi er blant annet miljøpoliti og samler søppel på mange av våre turer.

Skogttroll har ulike temaer knyttet til natur, miljø og teknikk gjennom barnehageåret, og slik sikrer vi at barna får kjennskap til naturen og miljøet.

Det legges stor vekt på barns medbestemmelse og medvirkning, og barna skal få være med på å bestemme deler av dagen.

Å stimulere barnas forslag, problemløsning og ideskaping er en stor del av hverdagen.

Finner barna noe interessant og engasjerende, legger vi gjerne dagens planer til side. Slik blir hvert enkelt barn sett, og kanskje fører det til et enda mer spennende og lærerikt miljø.

Også her, som på de andre avdelingene, er leken den viktigste aktiviteten for barna, og er derfor utgangspunkt for mye.

Vi setter av store deler av dagen til lek da den nettopp utvikler barnet på mange måter; intellektuelt, språklig, emosjonelt, sosialt og fysisk. I gjennom leken utvikler og styrker barnet sin identitet og selvfølelse.

Selv om lek kan brukes til pedagogisk virkemiddel for å fremme utvikling hos barna, er den også et mål i seg selv – barna leker fordi det er morsomt å leke!

Skoletroll – Overgang barnehage – skole

Gullvika Naturbarnehage følger Namsos kommune sine overgangsrutiner ang. skolestart.

I skolestartergruppa legger vi vekt på «felles strategi for førskolegruppene i Namsos kommune»

I samarbeid med hjem og skole skal barnehagen tilrettelegge for en positiv og trygg overgang til skolen.

Barnehage og skole har kontakt på våren, og etter avtale med hver enkelt foresatt kan vi gi relevant informasjon videre til skolen.

Skoletrollene er de som skal begynne på skolen kommende høst.

Fra januar har vi skolestartergruppe en dag i uka, hvor vi har forskjellige førskoleopplegg.

Sentrale ord og begreper knyttet til skole, læring av tall og bokstaver vil være i fokus.

Her øver vi opp konsentrasjonsevnen, vente på tur, lytte og ta hensyn til hverandre.

Barna skal lære seg individuell og gruppevis trygghet, samt vise toleranse og omsorg.

I løpet av våren besøker vi de aktuelle skolene barna skal begynne på til høsten.

Vi besøker også som regel førsteklasse på Vestbyen skole noen ganger før sommeren slik at man blir kjent med skolen og klasserommene ettersom flesteparten av barna starter på denne skolen til høsten.

Vi låner også gymsalen på Vestbyen skole i løpet av barnehageåret.

Skolestarterne har avslutningstur i løpet av tidligsommeren sammen med foresatte og de ansatte på avdelinga

Natur, miljø og teknikk

Positive opplevelser med naturen som leke- og mestringsarena

Naturen er av stor verdi, og gir rom for mange opplevelser og aktiviteter til alle årstider og i all slags vær. Friluftsliv er en viktig og særegen del av den norske kulturarven, og hvordan man kan bruke naturen gjennom lek, rekreasjon og nytte, er noe av det vi ønsker å formidle til barna.

Vi har flotte muligheter for turer og aktiviteter i naturen og nærmiljøet ved barnehagen, og vi vil gi barna gode naturopplevelser og et aktivt uteliv.

Vi voksne ønsker å skape positive holdninger som fører til at barna ser verdien av å ta vare på naturen og miljøet rundt oss.

Ved at barna får forståelse for planter og dyr, landskap, årstider og vær, og ved å ta utgangspunkt i barnas nysgjerrighet, interesser og forutsetninger og stimulere dem til å oppleve med alle sanser, iaktta og undre seg over fenomener i naturen og teknologien bidrar barnehagen med å gi barna erfaringer og kunnskaper om dette.

Barna skal få erfaringer med hvordan naturen forandrer seg gjennom de ulike årstidene, og vi sår frø, frukt og bær i grønnsakhagen når det er vår. Når høsten kommer er alle barna med på innhøstingen, samt at vi er på turer og plukker sopp, bringebær, blåbær og tyttebær.

Leiken er barndommens privilegium, og vi vil ta vare på muligheten for lek i naturlige omgivelser. Ved aktiv bruk av naturen vil barna få mulighet til variert lek, stimulere sin fantasi og kreativitet ved å bruke naturmaterialer.

I naturen får barna bruke kroppen sin på ulike måter. De får nye motoriske utfordringer. Barna tar seg frem i variert terreng, klatrer på steiner, i trær, balanserer, smyger seg under, utforske mulige gjemmesteder osv. Barna er nysgjerrige, og ønsker å lære og vite, og det vår oppgave å legge til rette for at kunnskap og kjennskap til naturen blir en naturlig del av barndommen.

Vi ønsker at barna skal få oppleve mestring med utgangspunkt i egne forutsetninger i naturen. Vi ønsker å gi dem en opplevelse av at de kan klare mye, bare de er villige til å prøve seg og muligens feile, men at de allikevel er villig til å prøve på nytt.

Å gi barna kjennskap til det rike dyrelivet vi har rundt oss, og vise respekt og omsorg for dyrene bidrar til økt kunnskap om naturens mangfold.

Å oppleve været og årstidenes skiftninger ser vi på som viktig fordi det er med på å gi barnet positive opplevelser knyttet til aktiviteter ute.

Vinter, vår, sommer og høst har ulike kvaliteter som barna skal få erfare.

Naturen beveger alle våre sanser. Den utfordrer hørsel, luktesans og smak. Den har varme og kulde, og den er til å ta og å føle på.

Variasjonene er store, det suser og rasler, drypper, knaser og knirker. Naturen har alle farger og former, og den gir barna erfaring med årsak og virkning. Barna kan se likheter og forskjeller, de lærer å se sammenhenger og helhet som bare kan læres gjennom egne erfaringer og opplevelser.

Kommunikasjon, språk og tekst

Tidlig og god språkstimulering er en viktig del av barnehagens innhold.

Barnehagen skal være bevist på at kommunikasjon og språk påvirker og påvirkes av alle sider av barnet.

Gjennom dialog og samspill skal barna støttes i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening.

Barnehagen skal anerkjenne og verdsette barnas ulike språk og kommunikasjonsuttrykk.

Kommunikasjon foregår i et vekselspill mellom å motta og tolke et budskap, og å selv være avsender av et budskap.

Både den nonverbale og den verbale kommunikasjonen er viktig for å utvikle et godt muntlig språk.

Å få varierte og rike erfaringer er avgjørende for å forstå begreper, og å samtale om opplevelser, tanker og følelser er nødvendig for utvikling av et rikt språk.

Tekst omfatter både skriftlige og muntlige fortellinger, poesi, dikt, rim, regler og sanger.

Viktige sider ved kulturoverføringen er knyttet til kommunikasjon, språk og tekst.

Gjennom arbeid med kommunikasjon, språk og tekst skal barnehagen bidra til at barna

- Uttrykker sine følelser, tanker, meninger og erfaringer på ulike måter
- Bruker språk til å skape relasjoner, delta i lek og som redskap til å løse konflikter
- Videreutvikler sin begrepsforståelse og bruker variert ordforråd
- Leker, improviserer og eksperimenterer med rim, rytme, lyder og ord
- Utforsker og gjør seg erfaringer med ulike skriftspråksuttrykk, som lekeskrift, tegning og bokstaver, gjennom lese- og skriveaktiviteter
- lytter til lyder og rytme i språket og blir fortrolige med symboler som tallsiffer og bokstaver
- blir kjent med bøker, sanger, bilder, media m.m.

Vi arbeider aktivt med dette fagområdet i hverdagen og språk, kommunikasjon og tekst er fast tema hver måned. Vi utforsker daglig skriftspråket, har høytlesing, leker med ordlyder og rim og regler.

Sosial kompetanse

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.

(Barnehageloven § 1 Formål, 3. ledd)

Barnehagen skal formidle verdier og kultur, gi rom for barns egen kulturskaping og bidra til at alle barn får oppleve glede og mestring i et sosialt og kulturelt fellesskap.

(Barnehageloven § 2 Barnehagens innhold, 4. ledd)

Sosial kompetanse er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre og omfatter ferdigheter, kunnskaper og holdninger som utvikles gjennom sosialt samspill:

I barnehagen skal alle barn kunne erfare å være betydningsfulle for fellesskapet og å være i positivt samspill med barn og voksne.

Forståelse for sosiale forhold og prosesser og mestring av sosiale ferdigheter krever erfaring med og deltakelse i fellesskapet.

Sosial kompetanse utvikles kontinuerlig gjennom handlinger og opplevelser. Dette skjer i alle situasjoner i løpet av dagen.

Vi bruker også jevnlig Steg for Steg for å arbeide med sosial kompetanse.

En dag står to 3-åringer og slåss om en huske.

Katrine, 6 år, ser dette og går bort til dem.

"Hvorfor slåss dere?" spør hun. "Jeg vil huske!" sier de to andre i kor.

Katrine: "Dere trenger vel ikke slåss for det, dere kan jo huske sammen!"

Kom skal jeg hjelpe dere!" Hun løfter barna opp på huska og gir dem fart." (Lamer, 2002 s.194)

På en avdeling med barn fra 1 til 3 år har det begynt en ny jente på nesten 2 år.

Hun er lei seg fordi moren går. En annen jente på 2 ½ år går bort til henne, bøyer seg i knærne og klapper henne på kinnet og spør om hun vil leke sammen med henne. (Lamer, 2002 s.192)

Barnehagens fysiske miljø som fremmer alle barns utvikling

«Barnehagen skal gi barn muligheter for lek, livsutfoldelse og meningsfylte opplevelser og aktiviteter» (Barnehageloven § 2 Barnehagens innhold, 2. ledd)

Barnehagen skal ha arealer og utstyr nok til lek og varierte aktiviteter som fremmer bevegelsesglede, gir allsidig bevegelseserfaring, sanseerfaring og mulighet for læring og mestring.

Veksling mellom lek, læring, konsentrasjon og utfoldelse er grunnleggende for fysisk og psykisk velvære.

Utforming av det fysiske miljøet ute og inne gir viktige rammebetingelser for barns trivsel, opplevelser og læring.

Vi må se de fysiske rammene for barns læringsmiljø som helhet, og at naturområder og nærmiljø også gir mulighet for opplevelser og utfordringer.

Det fysiske miljøet må utformes slik at alle barn får gode muligheter for å delta aktivt i lek og andre aktiviteter.

Vi må ta hensyn til at barna er i ulike alder, og har ulike ferdighetsnivå.

Det skal være mulighet for stor tumleplass ute, og inne for ro og konsentrasjon.

(Rammeplanen 1.8)

Dette er noe vi tar hensyn til når vi planlegger barnehagens utforming. Vi ønsker at det skal være et oversiktlig miljø både inne og ute, og at leker og materiell skal være tilgjengelig.

Turområder i nærmiljøet

• Gulltopp	• Blåbærskogen
• Ole Brum skogen	• Lysløyen ved Vestbyen bhg
• Bråthen skianlegg	
• Stranda på Gullholmsstranda	
• Valan v/naturleikeplassen	

De 7 fagområdene i Rammeplanen

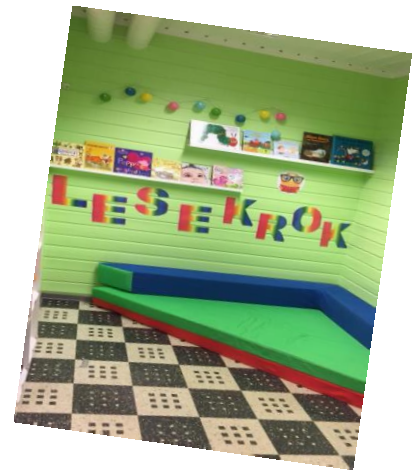
§ 3 Barns rett til medvirkning gjelder for alle fagområder

Hvert fagområde dekker et vidt læringsfelt. Fagområdene vil sjelden opptre isolert, og flere områder vil ofte være representert samtidig i et prosjektarbeid og i forbindelse med hverdagsaktiviteter og turer i nærmiljøet.

I sosialt samspill i lek og hverdagsaktiviteter skjer det ofte en spontan kommunikasjon knyttet til fagområdene. At barn får rike, felles opplevelser og erverver seg kunnskaper på mange områder, er også en forutsetning for at det skal bli god lek og et godt samspill mellom barna.

Med å spesifisere hvert enkelt fagområde og dele opp i forhold til de ulike avdelingen ønsker vi å synliggjøre at det er progresjon fra småbarn til skolestarter i barnehagen.

Alle barn skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang. Barna skal oppleve progresjon i barnehagens innhold, og barnehagen skal legge til rette for at barna i alle aldersgrupper får variert leke, aktivitets og læringsmuligheter.

1. Kommunikasjon, språk og tekst:

Tidlig og god språkstimulering er en viktig del av barnehagens innhold.

Å samtale om opplevelser, tanker og følelser er nødvendig for utvikling av et rikt språk.

At personalet fremmer tillit mellom barn, og mellom barn og voksne, slik at barna føler glede ved å kommunisere, og trygghet til å benytte ulike språk- og tekstformer i hverdagen er viktig.

Barnehagen må skape et språkstimulerende miljø for alle barn, og oppmuntre til å lytte, samtale og leke med lyd, rim og rytme og fabulere med hjelp av språk og sang.

Barnehagen skal oppmuntre barn med to- eller flerspråklig bakgrunn til å være språklig aktive og samtidig hjelpe dem til å få erfaringer som bygger opp deres begrepsforståelse og ordforråd i norsk.

Barn må få møte symboler som bokstaver og siffer i daglige sammenhenger, og støtte barns initiativ når det gjelder å telle, sortere, lese og lese-skrive.

Personalet skal skape et miljø hvor barn og voksne daglig opplever spenning og glede ved høytlesning, fortelling, sang og samtaler, bruk av digitale verktøy, og være seg bevisst hvilke etiske og kulturelle verdier som formidles.

<u>Småttroll</u>	<u>Stortroll</u>	<u>Skogttroll /Skolettroll</u>
Blikk-kontakt	Sang, spill, lotto,	Tekstskaping
Tidlig turtaking	rim og regler, kims	Sang
Gjenta og	lek	Høytlesning
konkretisere ord	Tekstskaping	Temaarbeid
Billedbøker,	Sam-lek og rollelek	Lyttetrening
Sangleker	Tøyse med språket	Kjennskap til alfabetet og
Tøyse med språket	Tall og bokstaver	tall
Spill, lotto, rim,	Høytlesning av	Bibliotek
regler og rytme,	bøker	Rim, rytmer og regler,
rollespill og lek	Lydbøker	lydlotto
Høytlesning av	Lekeskriving	Lytte ut lyder
bøker	Bibliotek	Bokstavjakt
Digitale verktøy	Digitale verktøy	Digitale verktøy
Steg for steg	Steg for steg	Kjennskap til egen
Snakkepakken	Snakkepakken	bokstav
Tarkus	Tarkus	Skrive navnet sitt
Naffen og Arne	Naffen og Arne	Steg for steg
Karius og Baktus	Karius og Baktus	Snakkepakken
		Tarkus
		Naffen og Arne
		Karius og Baktus

2. Kropp, bevegelse og helse

I løpet av småbarnsalderen tilegner barna seg grunnleggende motoriske ferdigheter, kroppsbeherskelse, fysiske egenskaper, vaner og innsikt i hvordan de kan ivareta helse og livskvalitet.

Barnas kontakt med andre barn starter ofte med kroppslige signaler og aktiviteter. Dette har betydning for utvikling av sosial kompetanse.

Barna skal få gode erfaringer med friluftsliv til ulike årstider, samt utvikle glede ved å bruke naturen til utforskning og kroppslige utfordringer.

Personalet i barnehagen må organisere hverdagen slik at det finnes en gjennomtenkt veksling mellom perioder med ro, aktivitet og måltider, og bidra til at barna kan tilegne seg gode vaner, holdninger og kunnskaper når det gjelder kost, hygiene og hvile.

Barnehagene er en viktig arena for at alle barn skal utvikle gode vaner, god fysikk og lage et grunnlag for barns videre helse og læring.

<u>Småttroll</u>	<u>Stortroll</u>	<u>Skogttroll /Skolettroll</u>
Kosthold- sunt og variert	Kosthold- sunt og variert	Kosthold- sunt og variert
Gode håndhygiene	God håndhygiene.	God håndhygiene
Nok søvn og hvile	Nok søvn og hvile	Arbeidsmaur som deltar i forberedelse av måltid
Karius og Baktus	Karius og Baktus	Karius og Baktus
Henry – førstehjelp	Henry – førstehjelp	Henry – førstehjelp
Turer og lek i ute- og nærområdet	Arbeidsmaur som deltar i	Bevegelsesleker
Gode erfaringer med varierte og allsidige bevegelser og utfordringer	forberedelse av måltid	Motoriske utfordringer gjennom lek og turer i nærområdet
Glede med sang, musikk og bevegelse	Turer i naturen	Gå på ski, sansetrening, sanseløyper, natursti, hinderløyper.
Klippe, tegne/forme	Natursti	Klippe, tegne/forme.
Utemåned	Utelek	Kunne kle på seg selv, knytte skolisser, kneppe knapper, vite hva som er passende klær etter værtype
Faste fruktmåltider	Sangleker	Kunne ordne seg selv på do
Maks tre timer mellom hvert måltid	Gode erfaringer med varierte og allsidige bevegelser og utfordringer	Utemåned
	Klippe, tegne/forme.	Utefredag på høsten
	Utemåned	Utefredag på høsten
	Utefredag på høsten	Faste fruktmåltider
	Faste fruktmåltider	Maks tre timer mellom hvert måltid
	Maks tre timer mellom hvert måltid	

3. Kunst, kultur og kreativitet

Barnehagen må gi barn mulighet til å oppleve kunst og kultur og til selv å uttrykke seg estetisk. Barna skal støttes i å være aktive og skape egne kunstneriske og kulturelle uttrykk.

Fagområdet omhandler uttrykksformer som billedkunst, kunsthåndverk, musikk, dans, drama, språk, litteratur, film, arkitektur og design

Å være sammen om kulturelle opplevelser, og å gjøre eller skape noe felles, bidrar til samhørighet.

<u>Småttroll</u>	<u>Stortroll</u>	<u>Skogttroll /Skolettroll</u>
Formingsaktiviteter tilpasset alder og utvikling Bruke ulike uttrykksformer Familiehus Bibliotek Sang Musikk Dans og bevegelse Drama Forestillinger Riksteatret Samenes nasjonaldag. Høsttakkefest Solfest	Ulike formingsaktiviteter Bruke ulike uttrykksformer Familiehus Bibliotek Sang Musikk Dans og bevegelse Drama Forestillinger Riksteatret Samenes nasjonaldag Høsttakkefest Solfest	Ulike formingsaktiviteter Bruke ulike uttrykksformer Familiehus Bibliotek Sang Musikk Dans og bevegelse Drama/teater Forestillinger Kino Riksteatret Kulturarrangement Samenes nasjonaldag Høsttakkefest Solfest

4. Natur, miljø og teknikk

Fagområdet skal bidra til at barn blir kjent med og får forståelse for planter og dyr, landskap, årstider og vær.

Barnehagen skal bidra til at barna opplever naturen og undring over naturens mangfoldighet, samt oppleve glede ved å ferdes i naturen, og få grunnleggende innsikt i natur, miljøvern og samspillet i naturen.

Barna skal få erfaringer med og kunnskaper om dyr, vekster og deres gjensidige avhengighet og betydning for matproduksjon.

Personalet skal ta utgangspunkt i barnas nysgjerrighet, interesser og forutsetninger, og stimulere dem til å oppleve med alle sanser og undre seg over fenomener i naturen og teknologien.

Vi inkluderer friluftaktiviteter og utelek i barnehagens hverdagsliv, og nytter nærmiljøets muligheter for at barna kan se og lære om dyr, fisker, fugler, insekter og planter.

<u>Småttroll</u>	<u>Stortroll</u>	<u>Skogttroll /Skolettroll</u>
Turer i nærmiljøet Oppleve naturen Ta tak i barnas egne interesser av det de finner i naturen Undre seg over forandringer i naturen gjennom årstidene Lære om ulike dyr Tarkus – trafikkopplæring Naffen og Arne – trafikkopplæring Utemåned Erfare ulike typer vær Eksperiment Kjennskap til ulike blomster, fugler og fisker, trær og lignende Kildesortering av avfall Planting og såing Grønnsakshagen Høsttakkefest	Turer i nærmiljøet Oppleve naturen Ta tak i barnas egne interesser av det de finner i naturen Undre seg over forandringer i naturen gjennom årstidene Lære om ulike dyr Tarkus – trafikkopplæring Naffen og Arne – trafikkopplæring Utemåned Utefredag på høsten Erfare ulike typer vær Eksperiment Kjennskap til ulike blomster, fugler og fisker, trær og lignende Kildesortering av avfall Planting og såing Grønnsakshagen Høsttakkefest	Turer i nærmiljøet Oppleve naturen Ta tak i barnas egne interesser av det de finner i naturen Undre seg over forandringer i naturen gjennom årstidene Lære om ulike dyr Tarkus – trafikkopplæring Naffen og Arne – trafikkopplæring Utemåned Utefredag på høsten Erfare ulike typer vær Eksperiment Miljøpoliti Kjennskap til ulike blomster, fugler og fisker, trær og lignende Kildesortering av avfall Planting og såing Grønnsakshagen Høsttakkefest

5. Etikk, religion og filosofi

Etikk, religion og filosofi er med på å forme måter å oppfatte verden og mennesker på, og preger verdier og holdninger.

Barnehagen skal reflektere og respektere det mangfoldet som er representert i barnegruppen, samtidig som den skal ta med seg verdier og tradisjoner i den kristne kulturarven.

Personalet skal møte barnas tro, spørsmål og undring med alvor og respekt, og skape rom for opplevelser, undring, ettertanke og gode samtaler.

<u>Småttroll</u>	<u>Stortroll</u>	<u>Skogttroll /Skoletroll</u>
Sosial kompetanse; bli kjent med egne følelser; glad, lei seg, trist og sint. Gjennom samspill med andre barn og voksne lære hvordan vi får venner, hvordan vi er mot hverandre, venter på tur, deler med hverandre. Vennskap og venner Bli trygg på seg selv og andre Samarbeide med andre Steg for Steg. Vennskapsuke Høytidsmarkeringer/ulike livssyn.	Sosial kompetanse; bli kjent med egne følelser; glad, lei seg, trist og sint. Gjennom samspill med andre barn og voksne lære hvordan vi får venner, hvordan vi er mot hverandre, venter på tur, deler med hverandre. Vennskap og venner Bli trygg på seg selv og andre Samarbeide med andre Steg for Steg. Vennskapsuke Kjennskap til tradisjoner omkring høytider og merkedager Kjennskap om ulike livssyn	Sosial kompetanse; bli kjent med egne følelser; glad, lei seg, trist og sint. Gjennom samspill med andre barn og voksne lære hvordan vi får venner, hvordan vi er mot hverandre, venter på tur, deler med hverandre. Vennskap og venner Bli trygg på seg selv og andre Samarbeide med andre Steg for Steg. Vennskapsuke Kjennskap til tradisjoner omkring høytider og merkedager Kjennskap om ulike livssyn Julegudstjeneste Besøk på bo- og servicesenter

6. Nærmiljø og samfunn

Barnehagen skal bidra til at barn møter verden utenfor familien med tillit og nysgjerrighet. Den skal legge vekt på å styrke kunnskap om og tilknytning til lokalsamfunnet, natur, kunst og kultur, arbeidsliv, tradisjoner og levesett.

Gjennom utforsking, opplevelser og erfaringer skal barnehagen bidra til å gjøre barna kjent med eget nærmiljø, samfunnet og verden.

Barnas ulike erfaringer fra hjem, omgangskrets og reiser vil kunne gi kunnskap om ulike samfunn.

fagområdet skal blant annet omfatte kjennskap til samisk språk, kultur og tradisjon og kjennskap til nasjonale minoriteter.

<u>Småtroll</u>	<u>Stortroll</u>	<u>Skogtroll /Skoletroll</u>
Turer i nærmiljøet Prosjekt «byen vår» Brannvernuke Besøk av brannbil Eldar og Vanja Trafikkopplæring Samenes nasjonaldag	Turer i nærmiljøet Ta bybuss for å besøke andre plasser i byen Prosjekt «byen vår» Trafikkopplæring Brannvernuke Besøk av brannbil Besøke brannstasjon Besøke politistasjon Eldar og Vanja Samenes nasjonaldag	Turer i nærmiljøet Ta bybuss for å besøke andre plasser i byen Prosjekt «byen vår» Trafikkopplæring Brannvernuke Besøk av brannbil Besøke brannstasjon Besøke politistasjon Eldar og Vanja Brannbamsen Bjørnis Besøk på bo- og servicesenter Besøke skolene skolestarterne begynner på Samenes nasjonaldag Demokratiske/demokratiske prosesser

7. Antall, rom og form

Barn er tidlig opptatt av tall og telling, de utforsker rom og form, de argumenterer, og er på jakt etter sammenhenger. Gjennom lek, eksperimentering og hverdagsaktiviteter utvikler barna sin matematiske kompetanse.

Barnehagen har et ansvar for å oppmuntre barns egen utforskning og legge til rette for tidlig og god stimulering.

<u>Småttroll</u>	<u>Stortroll</u>	<u>Skogttroll /Skolettroll</u>
Delta i enkle telleleker, erfaring med enkle begreper som; stor-liten, oppned, legge puslespill i putekasser, få erfaring med ulike materialer f.eks; myke-harde. Tegne, male, puslespill, memory, sangleker, rim, regler, eventyr,	Synliggjøring av rutiner, rekkefølge, perle, tegne, male, puslespill, terningspill, lego/annen konstruksjonslek, memory, sangleker, rim, regler, eventyr, bli kjent med grunntallene 1- 10, dekke bordet, kalender; ukedager, måneder. Praktiske erfaringer inne og ute.	Synliggjøring av rutiner, rekkefølge, perle, tegne, male, puslespill, terningspill, lego/annen konstruksjonslek, memory, sangleker, rim, regler, eventyr, bli kjent med grunntallene 1- 10, dekke bordet, kalender; ukedager, måneder. Form, volum, vekt og lengde. Talljakt. Sortere etter form og størrelse. Klokka; hel og halv time – utvide avhengig av barnets interesse. Praktiske erfaringer inne og ute. Bli kjent med IKT.

LØFT

LØFT står for løsningsfokuset tilnærming.

Det du gir mest oppmerksomhet får du mest av.

Løft går altså ut på å flytte oppmerksomheten fra korrigerende til bekreftelse og synliggjøring. Hvert barn skal få mulighet til utvikle seg fra sitt eget ståsted, og bli den beste versjonen av seg selv.

Gjennom å se de små fremskritt barn gjør, gi ros i rett situasjon og på rett måte og dermed styrke barns selvtillit videre gjennom mestring.

Metoden bygger på Ben Furmans LØFT-program for barn "Jeg kan", ferdighetstrening der barn får maksimal oppmerksomhet rundt sine små fremskritt.

Barnehagen er en del av utdanningsforløpet og et pedagogisk tilbud for barn. Derfor er det viktig at alle ansatte støtter opp rundt barnas mestring og fremskritt.

Steg for steg

Barnehagen har arbeidet kontinuerlig med Steg for Steg de siste årene.

Steg for steg er ett temaopplegg som har til hensikt å øke barns sosiale kompetanse gjennom å øve på ferdigheter i empati, problemløsning og mestring av sinne i sosiale sammenhenger.

Den grunnleggende drivkraften i arbeidet er å bygge videre på det positive barna gjør i stedet for det negative.

Et viktig fokus i barnehagen er å gi barna mulighet til å trene på ferdigheter som gjør dem rustet til å takle utfordringer senere i livet. Dette er ferdigheter som fordrer sosial kompetanse. At barna utvikler sin evne til å kommunisere, og å omgås andre på en positiv måte, står sentralt i Steg for steg. Det er ikke bare barnegruppens behov som blir ivaretatt, også barnets individuelle utvikling er avhengig av hvordan barnet fungerer sosialt.

Sosiale ferdigheter må læres da det ikke er medfødt, og dermed ikke utvikles av seg selv. Det oppstår ikke gjennom modning, heller ikke sikres det gjennom tilfeldig læring. Det kreves et målrettet og tålmodig arbeid fra de voksnes side for å få en barnegruppe til å fungere positivt for alle barn. Sosiale ferdigheter læres gjennom observasjon, imitasjon og i samspill med andre, i hjemmet, i barnehagen, på skolen og i fritiden. Informasjon vil bli gitt via ukeplaner, periodeplaner og daglig kontakt.

I Steg for steg samlingene snakker vi om:

- empati – jeg er glad/jeg er lei meg
- å komme til enighet
- jeg bryr meg om deg
- mestring av sinne – jeg er sint
- om å roe seg ned
- problemløsning – ro deg ned – stopp opp og tenk
- å dele/bytte låne
- mine følelser/dine følelser

ASQ – SE

Namsos kommune satser på ASQ –SE som er et foreldrebasert spørreskjema om barns utvikling. Dette verktøyet skal brukes i samarbeid mellom barnehage og foresatte. De ulike områdene er kommunikasjon, grovmotorikk, finmotorikk, problemløsning og sosialt. Kartleggingen skal skje på barna som er 2 og 4 år.

Danseskjema – By barnet opp til dans

Danseskjema er et normert observasjonsskjema som registrerer tidlig kommunikasjon og samspill hos barn.

Det er utviklet av Bredtvet kompetansesenter og Davinas Barnehage i 2012.

Materiellet har fokus på barnets språklig engasjerbarhet og engasjement.

Danseskjema skiller seg fra andre kartleggingsverktøy ved at fokus skiftes fra barnet alene til barnet og den voksne felles språklige samhandlinger.

Man ser etter hva den voksne må gjøre for å styrke samspillet mellom seg selv og barnet.

Skjema fylles ut av ansatte i barnehagen, gjerne også foreldre.

Den voksne tar stilling til 20 utsagn som vurderes ut fra en skala på 1 til 5.

TRAS

”Tidlig registrering av språkutvikling” er et pedagogisk verktøy vi bruker for barn slik at vi på best mulig måte kan legge til rette for god språkutvikling. Materiellet gjør det blant annet mulig å vurdere et barns språkutvikling i forhold til det som er forventet på ulike alderstrinn. TRAS består av en håndbok og ett registreringskjema.

Det er åtte utviklingsområder som gjensidig påvirker barnas språk:

- Kommunikasjon
- Uttale
- Oppmerksomhet
- Samspill
- Ordproduksjon
- Språkforståelse
- Språklig bevissthet
- Setningsproduksjon

Alle med

Er ett observasjonsskjema for kartlegging av sosial atferd hos barn i alderen 0 – 6 år i barnehagen. Ved å bruke «Alle med» kartlegges barnets språkutvikling, barnets lek, den sosio-emosjonelle utviklingen, hverdagsaktiviteter og trivsel, samt den sansemotoriske utviklingen.

Ved å bruke både TRAS og Alle med vil ansatte kunne se språklig og sosial mestring i sammenheng.

Barna som sliter med sosial mestring sliter også veldig ofte med språklig mestring. Det er derfor viktig at vi klarer å fange opp de barna som trenger ekstra oppfølging så tidlig som mulig før vanskene blir for store.

Tarkus

Tarkus er et trafikkpedagogisk opplegg for barnehager utgitt av Trygg Trafikk.

Tarkus er barnas trafikkvenn, og lærer barna hvordan de skal være i trafikken.

Opplegget består av hånddukken Tarkus, fortellinger, samtaler, oppgaver, sanger, rollespill og plakatbok.

Vi bruker Tarkus i forbindelse med tema trafikk:

- ☒ I samlingsstunden hvor Tarkus kommer på besøk
- ☒ Turer i nærmiljøet – trafikkregler, og viktigheten med å bruke refleks i høst og vintermørket
- ☒ Kortspillet ”Tarkuskort” hvor barna lærer trafikkreglene

Naffen og Arne

Naffen og Arne er et trafikkpedagogisk opplegg for barnehager utgitt av NAF.

Naffen og Arne er to gode venner som bor sammen med sine venner i Nafdal.

Disse brukes når vi har tema trafikk, og lærer oss om trafikksikkerhet.

De byr på elleville historier, sanger, morsomme spill og engasjerende aktiviteter.

Henry – førstehjelp for barnehagebarn

Henry er et pedagogisk læringsopplegg utviklet for barn mellom 3 – 6 år utviklet av Røde kors.

Henry skal øke barns bevissthet om, kjennskap til og interesse for førstehjelp.

Samtidig handler det om å utvikle omsorgsevne, ansvar og hjelpevilje hos barna.

IKT:

IKT står for informasjons- og kommunikasjonsteknologi.

I følge lov om barnehage §2, skal barnehagen gi barna grunnleggende kunnskap på sentrale og aktuelle områder.

«Barnehagen skal støtte barns nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær og gi utfordringer med utgangspunkt i barnets interesser, kunnskaper og ferdigheter.»

I lys av dette blir digitale verktøy aktuelle for barnehagen.

Digitale verktøy blir en ny måte å «formidle verdier og kultur, gi rom for barns egen kulturskaping og bidra til at alle barn får oppleve glede og mestring i et sosialt og kulturelt fellesskap.» (temahefte om IKT i barnehagen s. 11)

Barnehagens digitale praksis skal bidra til barnas lek, kreativitet og læring.
Personalet skal være aktive sammen med barna.

Ulike IKT verktøy vi kan bruke er f.eks:

PC, nettbrett, fargeskriver, skanner, interaktive fortellinger og dataspill, internett, mobiltelefon, fotokamera, videokamera og lamineringsmaskin.

Danning

Danning er en livslang prosess som blant annet handler om å utvikle evne til å reflektere over egne handlinger og væremåter.

Dette skjer i samspill med omgivelsene og andre mennesker.

Danning skal sette barna i stand til å tenke selv, søke kunnskap, reflektere over og vurdere vedtatte sannheter, stille spørsmål og yte motstand på egne og andres vegne.

De kan ikke manipuleres til å gjøre og tenke som den som oppdrar.

Danning handler om å utvikle kunnskap, verdier og holdninger sammen, gjennom dialog — hvor alle anerkjennes som selvstendige mennesker med følelser og tanker i en felles prosess.

Å ivareta barnas lærelyst handler i stor grad om engasjerte og motiverte voksne som undrer seg sammen med barna. De voksne i barnehagen skal følge opp barnas initiativ og innspill, og gjennom planlagte temaer gir man barna meningsfulle opplevelser, engasjement, anerkjennelse og man kan utfordre barna til tenkning, utforskning og læring.

Barna må gis anledning til å sette ord på det de opplever.

Denne refleksjonen fører igjen til ny læring og ny handling. Personalet ser ofte at inntrykkene som barna har tilegnet seg gjennom ulike tema og aktiviteter, kommer igjen som uttrykk (læring) i barnas frie og spontane lek.

Barna bearbeider opplevelser og inntrykk i leken, og de lærer gjennom erfaringer de gjør seg. Vi ønsker å gi barna mestringsopplevelser og tilhørighet i fellesskapet, og at de får trening i å ta egne valg, og ha mulighet til å påvirke sin egen hverdag.

Handlingsplan mot mobbing

Alle barnehager og skoler i Namsos kommune jobber med samme handlingsplan for å være gode lærings- og utviklingsarena som gir barna trygghet og gode mestringsopplevelser.

Barnehager er en viktig pedagogisk institusjon når det gjelder å forebygge mobbing.

Vi arbeider hver dag med å fremme danning og sosial kompetanse og vi bruker Steg for steg aktivt. Samt at vi arbeider med metoden LØFT.

Barnehagen skal fremme vennskap og fellesskap. Sosial kompetanse er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre og omfatter ferdigheter, kunnskaper og holdninger som utvikles gjennom sosialt samspill.

Handlingsplan mot mobbing ligger på hjemmesiden.

Plan for lese- og skriveopplæring

Det er felles plan for lese- og skriveopplæring for barnehagene og skolene i Namsos kommune.

I og med at barnehagene tilhører samme departement som skolen, betraktes den som en del av utdanningsforløpet.

Kunnskapsdepartementet påpeker at barnehagen skal beholde og videreutvikle sin egenart som arena for omsorg, oppdragelse, lek og læring.

I barnehagen etableres en stor del av grunnlaget for barns språkkompetanse, og vi bruker TRAS aktivt for å observere og kartlegge barnas språkutvikling. Samt at vi jobber etter detaljerte progresjonsplaner for hvert alderstrinn som inngår i den felles planen for lese- og skrive opplæringen.

Plan for lese- og skriveopplæring ligger på hjemmesiden.

Barns medvirkning

Barn i barnehagen har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. Barn skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet. Barnets synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet. (Barnehageloven § 3 Barns rett til medvirkning.)

Barnehagebarn er i høy grad kompetente til å skape kunnskap og mening i sitt liv. Det handler om å bli anerkjent. Anerkjent som et menneske. Et menneske som skal få lov til å uttrykke egne opplevelser gjennom ord og kropp.

Barn har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. Barn skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet. Dette følges opp ved at personalet er lydhøre for barnas innspill både før, underveis og etter aktiviteter.

Barnets synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet. Barn skal støttes til å undre seg og stille spørsmål, og oppmuntres til å gi uttrykk for sine tanker og meninger og møte anerkjennelse for sine uttrykk.

Observasjon: Gjennom observasjon og refleksjon sammen med barna finner vi ut hvordan barna tenker og handler. Samtaler med barna er viktig, og vi voksne må være gode dialogpartnere. La barna delta i planleggingsarbeidet med direkte innspill i samtaler om hva de liker å foreta seg i barnehagen.

Både kroppslig og språklig gir barn uttrykk for hvordan de har det. De yngste barna formidler sine synspunkter ved kroppsholdninger, mimikk og andre følelsesmessige uttrykk. Personalet må lytte og tolke kroppsspråket og være observante i forhold til barnas handlinger, estetiske uttrykk og for de aller minste etter hvert verbale språk.

Dokumentasjon: Gjennom dokumentasjon synliggjør vi barnas prosjekter, temaarbeider og hverdag.

Her og nå situasjoner/i det spontane: Gi rom for det spontane, og ønsker barna kan ha, der og da, ha fleksible planer som gir mulighet til å improvisere. Å ta barns medvirkning og medbestemmelse på alvor forutsetter god kommunikasjon mellom barna og personalet, og mellom personalet og foreldrene.

For å ivareta barns medvirkning og medbestemmelse vil det ofte bli vanskelig å planlegge i forkant, og foreldrene får derfor vite i etterkant hva som har skjedd.

Når barnet begynner i barnehagen

Før oppstart får familien tilsendt informasjon om barnehagen, og det avtales besøk pr. telefon. Det gjennomføres minst ett besøk før oppstart.

Barnehagen etterstreber å ha god kontakt og oppfølging ved oppstart til barnet, og det gjennomføres oppstartssamtaler for nye barn og foresatte.

Primærkontakt

Alle som begynner i barnehagen får en primærkontakt. Det vil si en voksen som har ett spesielt ansvar for å ivareta barnet i oppstartsperioden.

Med å ha en primærkontakt sikrer man at alle barna blir sett og ivaretatt på en best mulig måte. I tilvenningsperioden blir primærkontakten spesielt viktig fordi denne da har ansvar for etablering av trygghet i barnehagen og barnets inntreden i barnegruppen.

Primærkontakten skal stå for trygghet og nærhet og hjelpe barnet med å finne seg til rette i barnehagen. I tillegg skal primærkontakten sørge for god kontakt og kommunikasjon mellom hjem og barnehage.

Overgang mellom avdelinger i barnehagen

Barna besøker den avdelingen de skal begynne på flere ganger før overgang skjer. Det legges opp til aktiviteter, leketid og måltider på ny avdeling.

Foresatte tilbys oppstartssamtale.

Planlegging

Planlegging er en viktig og omfattende del av barnehagen, og gir personalet grunnlag for å tenke, handle langsiktig og systematisk i det pedagogiske arbeidet.

Planleggingen baseres på kunnskap om barns trivsel og allsidige utvikling, både individuelt og i gruppe.

Planleggingen baseres også på observasjon, dokumentasjon, refleksjon, systematisk vurdering og samtaler med barn og foresatte.

Langtidsplanlegging brukes for å sikre progresjon og sammenheng i barnas læring.

Årsplanen skal sikre progresjon og sammenheng for barna i hele deres barnehageopphold, samt at det er viktig å sette barnehagens planer i sammenheng med de kommunale planene for barnehagesektoren.

Rammeplan, temahefter til RP, årsplan og månedstema brukes for å planlegge fremover.

Barnehagens planlegging skjer på planleggingsdager, i samtaler med barna, på personalmøter, avdelingsmøter og på foreldremøter.

Dette loggføres i avdelingenes egne bøker, samt at månedsplan settes i egen perm.

Årsplan og månedsplan er viktige dokumenter vi planlegger, og bruker fortløpende.

Evaluering/vurdering av barnehagens arbeid

Evaluering er en viktig del av det pedagogiske arbeidet. Dette skjer kontinuerlig både muntlig og skriftlig.

Hovedformålet med vurderingsarbeid er å sikre at alle barn får et tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen.

Personalet evaluerer jevnlig for å se om vi har nådd de målene vi har satt oss, og for å avdekke evt. avvik og forbedringsområder.

Felles refleksjoner over det pedagogiske arbeidet gir personalet et utgangspunkt for videre planlegging og gjennomføring.

Personalet har avdelingsmøter annenhver uke, pedagogiske ledermøter en gang i måneden, og personalmøter en gang i måneden. På disse møtene både planlegges og evalueres det.

De som er pedagogiske ledere har faste plandager.

Samt det er fem planleggingsdager for personalet i året.

Barnehagens foreldreråd og samarbeidsutvalg får mulighet til å delta/komme med synspunkter i den daglige samtalen, foreldremøter, foreldresamtaler og spørreundersøkelser.

Barnegruppens og det enkelte barns trivsel og utvikling observeres og vurderes fortløpende, og dokumenteres skriftlig. Samt at barna blir hørt og spurt om sine synspunkter.

Evaluering gjøres på eget skjema som settes i perm sammen med månedsplan.

Foreldresamarbeid/ Samarbeidsutvalg

Personalet ønsker et nært samarbeid med barnas foreldre, og forelderen er den viktigste samarbeidspartneren vi har.

Den daglige samarbeidet mellom barnehage og hjem er viktig for barnets trivsel i barnehagen. Gjennom den daglige samtalen, foreldresamtaler, foreldremøter og foreldrekafe prøver vi å knytte barnets to verdener sammen.

Det er foreldrene som er eksperter på sine barn og som vet hva som bør vektlegges i arbeidet med barnet.

Vi forventer at foreldrene gir tilbakemelding på det tilbudet barnet får i barnehagen, og eventuelt kommer med forslag til ting som kan gjøres/endres.

Ved levering og henting vil foreldrene bli møtt av personalet i garderoben. Vi ønsker at personalet da får beskjed hvis det er spesielle ting som har opptatt barnet.

Ved å bruke månedsplaner, informasjon på oppslagstavlen, bilder på avdelingene, årsplan og hjemmeside ønsker vi å gi foreldre/foresatte en god innsikt i det som foregår i barnehagen.

§ 4 i Barnehageloven pålegger hver barnehage å opprette et foreldreråd og et samarbeidsutvalg.

Foreldrerådet består av alle foreldrene/de foresatte til alle barna i barnehagen.

Foreldrerådet skal fremme foreldrenes fellesinteresser og bidra til at samarbeidet mellom barnehagen og foreldregruppen skaper et godt barnehagemiljø.

Samarbeidsutvalget består av en foreldrerepresentant fra hver avdeling, og en representant fra de ansatte fra hver avdeling.

Samarbeidsutvalget skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ.

Valg av SU representanter velges på foreldremøte på høsten.

SU skal fastsette og godkjenne årsplanen, og være kontaktorgan mellom barnehagen og barnas hjem. Samt å arrangere ulike aktiviteter som f.eks 17. mai og sommeravslutning i det kommende barnehageåret hvis det er ønskelig.

Foreldremøter: Det er to møter i løpet barnehageåret, ett på høsten og ett på våren.

Foreldresamtaler: Minst en samtale i løpet av året, fortrinnsvis på våren, samt oppstartsamtale for nye foreldre. Ved behov for flere samtaler kontaktes pedagogisk leder.

Kompetanseutvikling i personalgruppa

Vi ønsker å videreutvikle barnehagen som en lærende organisasjon gjennom å styrke ansatte kompetanse på ulike områder.

Personalgruppa har de siste årene hatt kurs og opplæring i:

- Natur og friluftsliv
- «Med blikk på barnet»
- ASQ- SE
- Lekelyst med Kari Pape
- Vurderingsarbeid i barnehage med Kari Pape
- Gode vaner starter tidlig
- LØFT
- Kompetansehevingsprosjekt – felles for alle barnehagene i kommunen

I 2017 skal vi fortsette med kompetansehevingsprosjektet som er felles for alle barnehagene i kommunen. Prosjektet er for alle som arbeider i barnehage og ledes av fagpersoner fra DMMH, og baseres på Ståstedsanalysen som ble gjennomført i 2016.

Vi skal begynne med «leselyst» prosjekt og ha kurs med Jørgen Frost på planleggingsdagen i november.

Vi har også en ansatt som begynner på studiet Småbarnespedagogikk på DMMH høsten 2017, og blir etter endt studie utdannet barnehagelærer.

Dokumentasjon i barnehagen

Dokumentasjon i barnehagen er en naturlig del av arbeidet som gjøres, og dokumentasjon av personalets arbeid synliggjør hvordan personalet arbeider for å oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen.

Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet skal inngå i barnehagens arbeid med å planlegge, vurdere og utvikle den pedagogiske virksomheten.

- Oppstartssamtaler
- Den daglige samtalen med foreldrene i bringe- og hentesituasjoner
- Foreldresamtale to ganger i løpet av året
- Foreldremøter to ganger i løpet av året
- Månedspaner og månedsbrev. Her blir det beskrevet hva som skal skje og hva som ble gjort den forrige måneden.
- Årsplan
- Månedstema
- Dokumentasjon ved bilder/tekst som henges opp på veggene/infotavlen
- Prosjektarbeid
- Månedsbilder til hvert enkelt barn – settes i permen
- Barna har egne minnealbum som følger dem fra barnehagestart til de er ferdige i barnehagen
- Hjemmesiden til barnehagen (www.gullvika.naturbarnehage@barnehage.no)
- Intern/lukket Facebook side for hver avdeling

Tradisjoner i barnehagen:

- Høsttakkefest
- Juletrehogst for skolestarterne
- Luciafeiring
- Julefrokost for barna
- Julegudstjeneste for de eldste barna
- Nissefest
- Karneval
- Solfest
- Samenes nasjonaldag
- Barnehagedagen
- Påskefrokost for barna
- Sommeravslutning arrangert av SU
- Avslutning for skolestartere
- Bursdagsfeiring av barna
- Foreldrekafe

*Barnehagen skal gi barn grunnleggende kunnskap på sentrale og aktuelle områder.
Barnehagen skal støtte barns nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær og gi utfordringer med
utgangspunkt i barnets interesser, kunnskaper og ferdigheter.
(Barnehageloven §2 Barnehagens innhold)*

Evaluering av forrige årsplan 2016/2017

Vi bruker årsplanen aktivt gjennom hele året, og planlegger kontinuerlig ut ifra den og månedstemaene.

Samtidig er vi lydhøre for barnas innspill og interesser.

I utgaven for 2017/2018 har vi valgt å ikke arbeide med Grønt flagg og Oppvekstprogrammet.

Vi erfarer at vi har mye fokus på miljø, fysisk aktivitet, helse og natur uavhengig av både Grønt Flagg og Oppvekstprogrammet, så da ble det naturlig å avslutte disse til fordel for andre aktiviteter og opplegg.

Nytt i inneværende barnehageår er blant annet Danseskjema og pedagogiske opplegg som brannbamsen Bjørnis, Henry, Naffen og Arne.

Kort oppsummert fra forrige barnehageår:

Erfaringer vi har gjort oss i forhold til å bruke naturen aktivt som læringsarena er at vi opplever at barna blir glade i å være utendørs. Det å være ute i all slags vær blir et behov og en selvfølgelighet for både barn og voksne.

Barnas fysiske og motoriske utvikling blir bedre utviklet i forhold til alder enn normalt forventet utvikling, da vi ser at både balanse og koordinasjon stimuleres godt.

Vi ser at det er mindre konflikter når man er ute i naturen, man bruker mindre tid på konfliktløsning enn det man gjør inne.

Barnas lek er mer variert og fantasifull når man er ute i naturen, og vi har fått positive tilbakemeldinger på utemåned fra både barn og foresatte.

Det å flytte aktiviteter ute, og ha felles opplevelser ute i naturen gjør at man arbeider aktivt med språk. En kravlende bille eller meitemark i hånden kan være et stort samtaleemne.

«Lek og opplevelser ute
Gir barna en verdi
Ikke bare se gjennom en rute
Men få være ute i det fri
Se og lukte, klatre, hoppe og gå
I sol, vind og regn
Sovne og drømme godt etterpå
Det er et godt tegn»

